

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

**GAMTINIŲ DUJŲ RINKOS STEBĖSENOS ATASKAITA UŽ
2011 M. III KETV.**

Vilnius, 2011

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija
Algirdo g. 27,
LT-03219 Vilnius
Tel. +370 5 2135166,
faks. +370 5 2135270.
El.p. info@regula.lt
www.regula.lt

2011 m. gruodis

Turinys

1. Gamtinių dujų importas.....	5
1.1. Gamtinių dujų importo rinkos dalyviai.....	5
1.2. Gamtinių dujų importo rinkos apimtis.....	5
2. Gamtinių dujų transportavimas magistraliniu tinklu.....	9
2.1. Gamtinių dujų transportavimo magistraliniu tinklu rinkos dalyviai.....	9
2.2. Gamtinių dujų transportavimo magistraliniu tinklu rinkos apimtis.....	9
2.3. Investicijos.....	10
3. Gamtinių dujų skirstymas.....	11
3.1. Gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai.....	11
3.2. Gamtinių dujų skirstymo rinkos apimtis.....	11
3.3. Investicijos.....	12
4. Gamtinių dujų tiekimo rinka.....	13
4.1. Gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyviai.....	13
4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka.....	13
4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka.....	14
4.4. Investicijos.....	17

Ivadas

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) parengė 2011 m. III ketv. gamtinių dujų rinkos ataskaitą. Ataskaita parengta vadovaujantis gamtinių dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo įmonių Komisijai pateiktų ataskaitų duomenimis.

Komisijos ataskaitoje pateikiami apibendrinti duomenys bei jų palyginimas apie gamtinių dujų importą, vartojimą bei transportavimą dujotiekiais, rinkos dalyvių užimamas atitinkamos rinkos dalis, vidutines gamtinių dujų importo kainas bei investicijas į gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo sektorius.

Esminiai įvykiai 2011 m. III ketvirtį:

- 2011 m. III ketv. importo rinka sudarė 650,48 mln. m³ gamtinių dujų ir, palyginus su 2010 m. III ketv., padidėjo 96 proc. Pagrindinę įtaką importo padidėjimui darė beveik 8,1 karto padidėję AB „Achema“ importuojamų dujų kiekiai. Vertine išraiška išlaidos importuojamoms dujoms (nevertinant AB „Achema“ importo išlaidų) padidėjo nuo 265,7,4 iki 357,5 mln. Lt, t. y. 34,56 proc.
- Alternatyvių kuro rūšių (1 proc. sieringumo mazuto ir gazolio (0,1) kaina 2011 m. III ketv., palyginus su 2010 m. III ketv., padidėjo iki 51,7 proc., todėl vidutinė importuojamų dujų kaina 2011 m. III ketv., palyginus su 2010 m. III ketv., vidutiniškai išaugo 32,8 proc., t. y. nuo 908 iki 1206 Lt už tūkst. m³.
- Perdavimo sistema 2011 m. III ketv. transportuota 1.088 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. III ketv., transportavimas išaugo 94,2 proc. Bendrą perdavimo vamzdynų transportuotą dujų kiekį lėmė 91,7 proc. padidėjęs tranzitu transportuojamas dujų kiekis – nuo 438,78 iki 228,925 mln. m³ dujų. Be to, žymiai išaugo AB „Achema“ transportuojamų dujų kiekis – nuo 42,716 mln. m³ 2010 m. III ketv. iki 347,194 mln. m³ 2011 m. III ketv., t. y. 8,1 karto. Vertine išraiška perdavimo veiklos pajamos (be pajamų už tranzitą) 2011 m. III ketv., palyginus su 2010 m. III ketv., padidėjo nuo 26,314 iki 30,833 mln. Lt arba 17,2 proc. Investicijos į perdavimo infrastruktūrą 2011 m. III ketv. sudarė 8,405 mln. Lt arba 68 proc. mažiau nei 2010 m. III ketv.
- Skirstymo veikloje veikė 6 aktyvūs rinkos dalyviai. Didžiausią rinkos dalį užėmė AB „Lietuvos dujos“ – 97,36 proc. 2011 m. III ketv. paskirstyta 140,5 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 5,9 proc. daugiau nei 2010 m. III ketv. Vertine išraiška skirstymo veiklos pajamos 2011 m. III ketv., palyginus su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, mažėjo 5,5 proc. – nuo 28,38 iki 26,82 mln. Lt. Investicijos į skirstymo infrastruktūrą 2011 m. III ketv. sudarė 1,6 mln. Lt, t. y. 5,5 proc. mažiau.
- Tiekimo veikloje 2011 m. III ketv. licencijas veiklai vykdyti turėjo 13 subjektų, iš kurių 8 buvo aktyvūs.
- Prekyba didmeninėje gamtinių dujų rinkoje buvo nežymi – 2011 m. III ketv. parduota 1,436 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. III ketv., parduota 3,5 proc. mažiau.

Vertine išraiška pardavimai sudarė 983,6 mln. Lt, t. y. 41,06 proc. mažiau nei 2010 m. III ketv. (1668,82 mln. Lt).

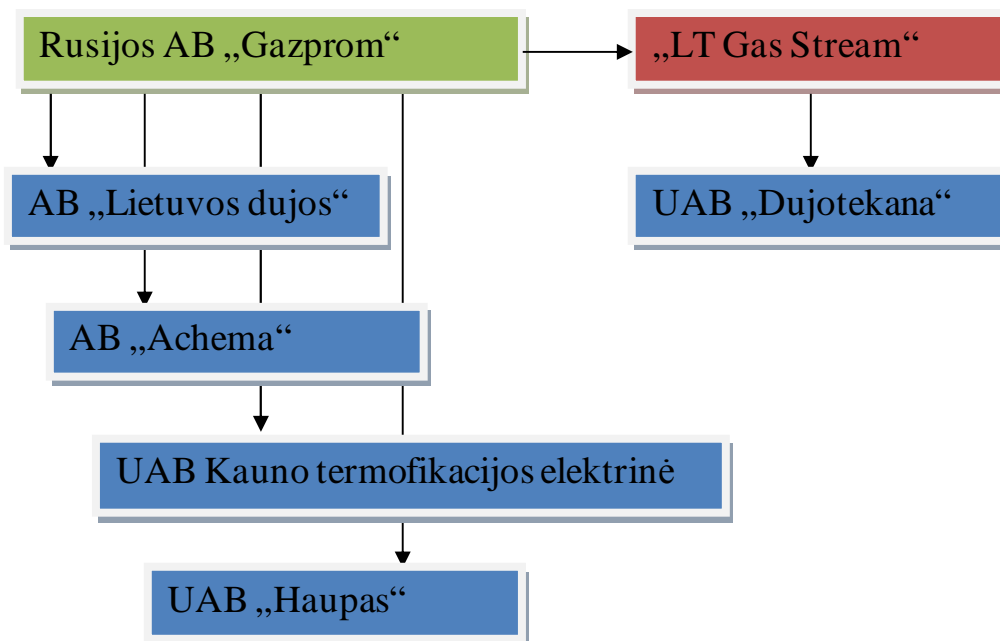
- Mažmeninėje gamtinių dujų rinkoje 2011 m. III ketv. parduota 290,1 mln. m³ dujų arba 6 proc. daugiau negu 2010 m. III ketv. Vertine išraiška skirstymo sektoriaus pajamos 2011 m. III ketv. padidėjo nuo 265,6 iki 361,45 mln. Lt, t. y. 36,07 proc.
- Investicijos dujų sektoriuje 2011 m. III ketv. sudarė 14,95 mln. Lt (perdavimo veikloje – 8,4 mln. Lt, skirstymo – 6,5 mln. Lt ir tiekimo – 0,049 mln. Lt) arba 2,3 karto mažiau nei 2010 m. III ketv.

1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS

1.1. Gamtinių dujų importo rinkos dalyviai

Gamtinių dujų importo rinkoje 2011 m. III ketv. veikė tie patys dalyviai, kaip ir 2010 m. III ketv., t. y. AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, AB „Achema“, UAB Kauno termofikacijos elektrinė (KTE), UAB „Haupas“. Dujos į Lietuvą buvo importuojamos iš vienintelio išorinio dujų tiekėjo – Rusijos AB „Gazprom“. UAB „Dujotekana“ importuojamas dujas pirkė ne tiesiogiai iš Rusijos AB „Gazprom“, o per tarpininką – „LT Gas Stream“ (1 pav.).

1 pav. Gamtinių dujų importo į Lietuvą segmento dalyviai

Šaltinis: Komisija

1.2. Gamtinių dujų importo rinkos apimtis

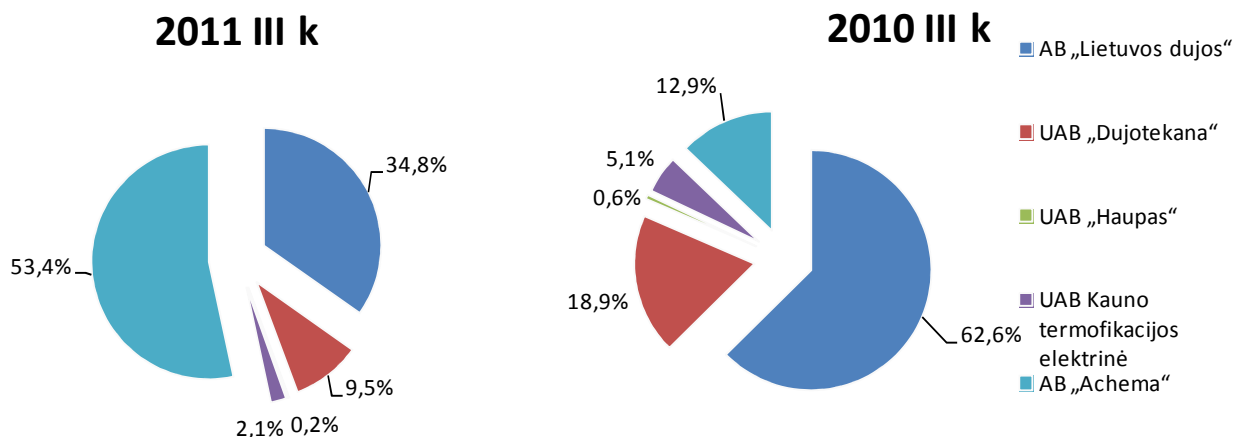
2011 m. III ketv. į Lietuvą buvo importuota 650,48 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. III ketv., importuotas dujų kiekis padidėjo 96 proc. (1 lentelė). AB „Lietuvos dujos“ importuojamų dujų kiekis padidėjo 18,57 mln. m³, t. y. 9 proc. AB „Achema“ importuojamų dujų kiekis padidėjo 304,48 mln. m³ dujų, t. y. 713 proc.

1 lentelė. Į Lietuvą importuojami gamtinių dujų kiekiai 2011 III ketv., tūkst. m³

Importuotojas	2011 III k	2010 III k	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	226.280	207.711	9
UAB „Dujotekana“	61.921	62.748	-1
UAB „Haupas“	1.433	1.830	-22
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	13.649	16.885	-19
AB „Achema“	347.194	42.716	713
Iš viso:	650.477	331.890	96

Struktūriniu požiūriu didžiausią gamtinių dujų importo rinkos dalį užėmė AB „Achema“ (2 pav.).

2 pav. Gamtinių dujų importuotojų 2011 m. III ketv. ir 2010 m. III ketv. užimamos rinkos dalys

Šaltinis: Komisija

2011 m. III ketv. gerokai padidėjo AB „Achema“ užimama importo rinkos dalis ir atitinkamai sumažėjo AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“ užimamos importo rinkos dalys. Kauno termofikacijos elektrinės ir UAB „Haupas“ importuojamų dujų kiekiai iš esmės nesikeitė, o užimama importo rinkos dalis santykinai sumažėjo dėl bendro padidėjusio importo kiekio. Gamtinių dujų importas vertine išraiška pateikiamas 2 lentelėje. AB „Lietuvos dujos“ importo sąnaudos 2011 m. III ketv., palyginus su 2010 m. III ketv., padidėjo 38,03 proc. Didėjimą nulėmė 9 proc. išaugęs importuojamų dujų kiekis ir pakilusi dujų kaina. UAB Kauno termofikacijos elektrinės dujų pirkimo sąnaudos didėjo dėl išaugusių dujų kainų – 8,6 proc. UAB „Dujotekana“ išlaidos dujų importui padidėjo 30,96 proc. – nuo 57,2 iki 74,9 mln. Lt.

2 lentelė. Į Lietuva importuojamų gamtinių dujų įsigijimo sąnaudos, tūkst. Lt*

Importuotojas	2011 III ketv.	2010 III ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	264.263	191.453	38,03
UAB „Dujotekana“	74.917	57.207	30,96
UAB „Haupas“	1.928	1.923	0,26
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	16.437	15.129	8,64
Iš viso:	357.545	265.712	34,56

*- nevertinant AB „Achema“ importo sąnaudų.

Be to, importuojamų gamtinių dujų kiekius lemia ir gamtinių dujų importo kaina. Gamtinių dujų importo kaina tiesiogiai priklauso nuo alternatyvių kuro rūšių, t. y. 1 proc. sieringumo mazuto ir dyzelinio kuro (0,1) kainos pasaulinėje rinkoje bei euro ir JAV dolerio kurso santykio. 3 lentelėje pateikiamas 1 proc. sieringumo mazuto, dyzelinio kuro (0,1) 6 mėn. vidutinės kainos palyginimas bei valiutų kurso santykio palyginimas.

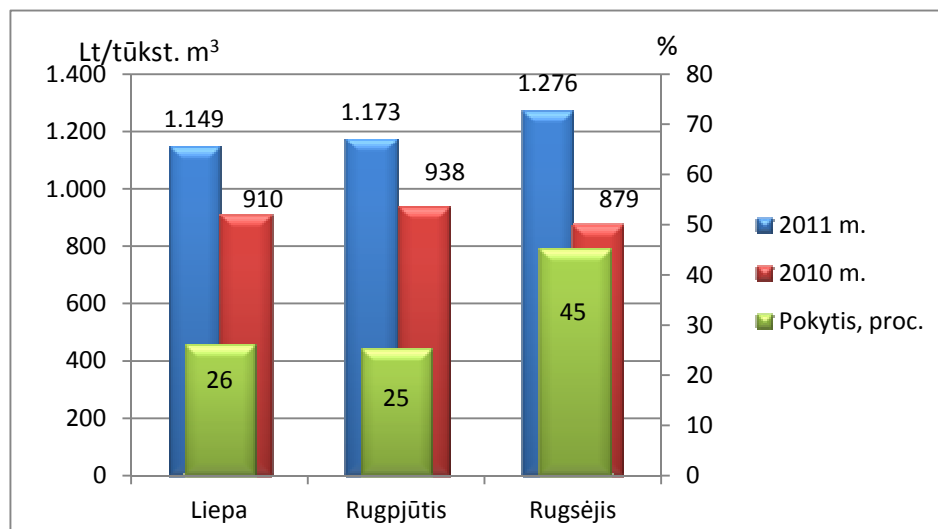
Kiekvienos dienos naftos produktų kainų ir valiutų kurso svyravimai bei reikšmės skelbiamos Komisijos interneto svetainėje adresu www.regula.lt → kuro kainos.

3 lentelė. 1 proc. sieringumo mazuto, dyzelinio kuro (0,1) 6 mėn. kainos (JAV dol./t) bei valiutų kurso santykio 2011 III ketv. – 2010 m. III ketv. palyginimas

Gamtinių dujų importo kainos veiksnys	Kaina, JAV dol./t	Kaina, JAV dol./t	Mėnesio kainos pokytis per metus, proc.
1 proc. sieringumo mazutas	<u>2011 m. liepa</u>	<u>2010 m. liepa</u>	
	628,15	460,58	36,4
	<u>2011 m. rugpjūtis</u>	<u>2010 m. rugpjūtis</u>	
	657,43	459,22	43,2
	<u>2011 m. rugsėjis</u>	<u>2010 m. rugsėjis</u>	
	669,34	461,95	44,9
Dyzelinis kuras (0,1)	<u>2011 m. liepa</u>	<u>2010 m. liepa</u>	
	919,07	647,31	42,0
	<u>2011 m. rugpjūtis</u>	<u>2010 m. rugpjūtis</u>	
	946,39	649,13	45,8
	<u>2011 m. rugsėjis</u>	<u>2010 m. rugsėjis</u>	
	956,73	656,86	45,7
Lt/JAV	<u>2011 m. liepa</u>	<u>2010 m. liepa</u>	
	2,4052	2,6500	-9,2
	<u>2011 m. rugpjūtis</u>	<u>2010 m. rugpjūtis</u>	
	2,3819	2,7130	-12,2
	<u>2011 m. rugsėjis</u>	<u>2010 m. rugsėjis</u>	
	2,5383	2,5361	0,1

Kaip matyti iš pateiktos informacijos, 1 proc. sieringumo mazuto kaina 2011 m. III ketv., palyginus su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, padidėjo 36 – 45 proc., dyzelinio kuro (0,1) – 42 – 46 proc. Valiutų kurso santykis sumažėjo 9 – 11 proc. Būtent alternatyvių kuro rūšių kainų didėjimo veiksnys nulėmė tai, kad **vidutinė importuojamų gamtinių dujų kaina 2011 m. III ketv., palyginus su 2010 m. III ketv., vidutiniškai padidėjo 32,8 proc. – nuo 908 iki 1206 Lt už tūkst. m³ (3 pav.).**

3 pav. Gamtinių dujų vidutinės importo kainos 2011 III ketv. – 2010 m. III ketv. palyginimas, Lt už tūkst. m³

Šaltinis: Komisija

2. GAMTINIŲ DUJŲ TRANSPORTAS MAGISTRALINIŲ TINKLU

2.1. Gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu rinkos dalyviai

Gamtinių dujų perdavimo rinkoje veikia vienintelė AB „Lietuvos dujos“. Komisija yra išdavusi šiai įmonei licenciją vykdyti perdavimo veiklą 2001 m. gruodžio mėn. Tranzito veikla nelicencijuojama, ją vykdo perdavimo tinklo operatorius AB „Lietuvos dujos“.

2.2. Gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu rinkos apimtis

Perdavimo sistemos operatorius 2011 m. III ketv. transportavo 1 088 mln. m³ gamtinių dujų, iš jų: buitiniams vartotojams – 20,2 mln. m³, o nebutiniams – 629,3 mln. m³, tranzitu – 438,8 mln. m³ dujų. Palyginus su 2010 m. III ketv., transportuota 527,8 mln. m³ dujų daugiau, t. y. 94,2 proc. (4 lentelė).

Gamtinių dujų transportavimo perdavimo sistema struktūroje 2011 m. III ketv. tranzitas sudaro 40,3 proc. viso transportuoto dujų kiekio, 2010 III ketv. tranzito dalis transportavimo perdavimo sistema buvo 40,85 proc. 2011 III ketv. tranzitu transportuota 1,9 karto daugiau dujų nei 2010 m. III ketv. (4 pav.).

Gamtinių dujų perdavimas Lietuvos vartotojams 2011 m. III ketv., palyginus su 2010 m. III ketv., padidėjo 317,97 mln. m³ dujų arba 95,92 proc. Buitiniams vartotojams transportuotas dujų kiekis 2011 m. III ketv. sudarė 1,86 proc. viso transportuoto kiekio ir, palyginus su praeitų metų atitinkamu laikotarpiu, padidėjo 0,41 mln. m³ dujų arba 2,1 proc. Nebuitinių vartotojų segmento dalis perdavime sudaro 57,8 proc. Šiems vartotojams transportuotas dujų kiekis perdavimo sistema 2011 m. III ketv. padidėjo 317,6 mln. m³ dujų arba 101,9 proc.

4 lentelė. Gamtinių dujų perdavimo kiekių palyginimas, tūkst. m³

Perdavimas	2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.	Pokytis, tūkst. m ³	Pokytis, proc.
<i>Perdavimas LT vartotojams</i>	<i>649.461</i>	<i>331.491</i>	<i>317.970</i>	<i>95,9</i>
Buitiniai vartotojai	20.195	19.788	407	2,1
Nebuitiniai vartotojai	629.266	311.703	317.563	101,9
<i>Tranzitas</i>	<i>438.780</i>	<i>228.925</i>	<i>209.855</i>	<i>91,7</i>
Perdavimas (iš viso)	1.088.241	560.416	527.825	94,2

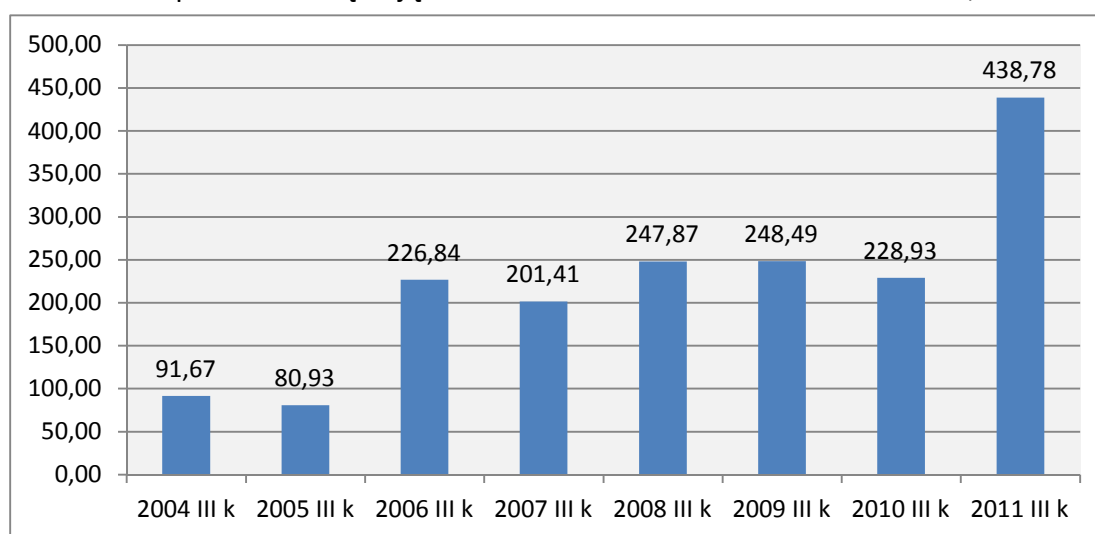
Vertine išraiška perdavimo veiklos pajamų palyginimas pateiktas 5 lentelėje. Pajamos už perdavimą iš Lietuvos vartotojų 2011 m. III ketv. sudarė 30,8 mln. Lt, t. y. 17,2 proc. daugiau nei 2010 m. III ketv.

Pajamos iš buitinių vartotojų 2011 m. III ketv. padidėjo 10 proc. ir sudarė 1,96 mln. Lt., o pajamos iš nebutinių vartotojų padidėjo 16,2 proc. ir sudarė 28,36 mln. Lt.

5 lentelė. Perdavimo veiklos pajamų palyginimas*, tūkst. Lt.

Perdavimas	2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, proc.
Buitiniai vartotojai	1.958,3	1.779,7	178,6	10,0
Nebuitiniai vartotojai	28.364,7	24.415,0	3.949,7	16,2
Pajamos už trumpalaikius perdavimo pajėgumus ir pajėgumų viršijimą	510,3	119,0	391,3	328,8
Perdavimas (iš viso)	30.833,3	26.313,7	4.519,6	17,2

*- nevertinant pajamų tranzito transportavimo sistema.

4 pav. Gamtinių dujų tranzito dinamika 2004 – 2011 m. III ketv., mln. m³

Šaltinis: Komisija

2.3. Investicijos

AB „Lietuvos dujos“ investicijos į transporto magistralinių tinklų veiklą 2011 m. III ketv. sudarė 8,405 mln. Lt. Palyginus su 2010 m. III ketv. atliktomis investicijomis, jos yra 18,26 mln. Lt mažesnės (6 lentelė). 2010 m. investicijų dydį iš esmės nulėmė investicijos į Jauniūnų kompresorinę stotį.

6 lentelė. Investicijų į gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu veiklą dinamika, tūkst. Lt

	2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, proc.
Investicijos, tūkst. Lt	8.405	26.666	-18.261	-68,48

3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS

3.1. Gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai

Gamtinių dujų skirstymo veiklai vykdyti 2011 m. III ketv., kaip ir 2010 m. III ketv., Komisija yra išdavusi 6 skirstymo licencijas. Visos skirstymo įmonės minėtu laikotarpiu buvo aktyvios, t. y. vykdė skirstymo veiklą. Licencijų turėtojai pateikiami 7 lentelėje.

7 lentelė. Gamtinių dujų skirstymo licencijų turėtojai

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Veiklos vykdymas
1.	AB „Lietuvos dujos“	Taip
2.	AB agrofirma „Josvainiai“	Taip
3.	UAB „Intergas“	Taip
4.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Taip
5.	UAB „Druskininkų dujos“	Taip
6.	AB „Achema“	Taip

3.2. Gamtinių dujų skirstymo rinkos apimtis

2011 m. III ketv. gamtinių dujų skirstymo sistema buvo transportuota 148,8 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. III ketv. transportuotu skirstymo sistema dujų kiekiu (140,5 mln. m³), skirstymas padidėjo 5,9 proc.

Buitiniams vartotojams 2011 m. III ketv. transportuota 13,6 proc. arba 20,24 mln. m³ paskirstyto gamtinių dujų kiekio. Palyginus su 2010 m. III ketv., šis kiekis padidėjo 0,4 mln. m³ dujų, t. y. 2,0 proc. Atitinkamai nebutiniams vartotojams 2011 m. III ketv. paskirstyta 86,4 proc. arba 128,5 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2010 m. III ketv., paskirstytas kiekis padidėjo 7,8 mln. m³ dujų arba 6,5 proc.

Pajamos iš skirstymo veiklos 2011 m. III ketv. sudarė 26,56 mln. Lt (neskaitant 0,255 mln. Lt, gautų už naujų vartotojų įsipareigojimų nevykdymą), t. y. 1,6 mln. Lt arba 5,5 proc. mažiau negu 2010 m. III ketv. Pajamos iš buitinių vartotojų 2011 m. III ketv. sumažėjo 4,5 proc. ir sudarė 8,29 mln. Lt. Pajamos iš nebutinių vartotojų padidėjo 0,65 proc. ir sudarė 18,28 mln. Lt.

Gamtinių dujų skirstymo rinka 2011 m. III ketv. iš esmės liko nepakitusi. Didžiausią gamtinių dujų skirstymo rinkos dalį užėmė AB „Lietuvos dujos“. Ši įmonė 2011 m. III ketv. paskirstė 145,85 mln. m³ dujų, t. y. 98,02 proc. viso paskirstyto gamtinių dujų kiekio vartotojams (8 lentelė).

8 lentelė. Paskirstyto gamtinių dujų kiekio palyginimas, tūkst. m³

Eil. Nr.	Skirstymo įmonė	Iš viso			Buitiniai vartotojai			Nebutiniai vartotojai		
		2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.	Pokytis, proc.
1.	AB „Lietuvos dujos“	145.853	136.836	6,6	20.195	19.788	2,1	125.658	117.048	7,4
2.	UAB „Intergas“	1.648	2.428	-32,1	6	9	-35,7	1.642	2.418	-32,1
3.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	749	754	-0,7	0	0	-7,1	749	754	-0,7
4.	UAB „Druskininkų dujos“	40	39	2,9	34	32	4,4	6	6	-4,4
5.	AB agrofirma „Josvainiai“	498	486	2,4	8	7	15,9	490	479	2,2
6.	Iš viso:	148.788	140.543	5,9	20.243	19.837	2,0	128.545	120.706	6,5

3.3. Gamtinių dujų skirstymo veiklos investicijos

Gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai 2011 m. III ketv. į gamtinių dujų skirstymo veiklą investavo 6.497 mln. Lt, t. y. 11,0 proc. mažiau negu 2010 m. III ketv. 2011 m. III ketv. dujų skirstymo įmonės nutiesė 18,4 km skirstomojo dujotiekio bei prijungė 543 naujus vartotojus (9 lentelė).

9 lentelė. Gamtinių dujų skirstymo veiklos investicijų palyginimas

Investicijos	Mato vnt.	2011 m.	2010 m.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, proc.
		III ketv.	III ketv.		
AB „Lietuvos dujos“	tūkst. Lt	6.415	7285	-870,0	-11,9
UAB „Intergas“	tūkst. Lt	75	11	64,0	581,8
UAB „Fortum Heat Lietuva“	tūkst. Lt	0,4	4,6	-4,2	-91,3
UAB „Druskininkų dujos“	tūkst. Lt	7,3	2,8	4,5	160,7
Iš viso:	tūkst. Lt	6.497,7	7.303,4	-805,7	-11,0
Nutiestų dujotiekių ilgis					
AB „Lietuvos dujos“	km	18,4	6,1	12,3	201,6
Prijungta naujų vartotojų					
AB „Lietuvos dujos“	vnt.	520	365	155,0	42,5
UAB „Intergas“	vnt.	1		1,0	-
UAB „Druskininkų dujos“	vnt.	22	6	16,0	266,7
Iš viso:	vnt.	543	371	172,0	46,4

4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKA

4.1. Gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyviai

Komisijos sprendimu 2011 m. III ketv. gamtinių dujų tiekimo licencijas turėjo 13 gamtinių dujų tiekimo įmonių, tačiau 5 iš jų nevykdė gamtinių dujų tiekimo veiklos (10 lentelė). Likę rinkos dalyviai gamtines dujas tiekė vartotojams ir dujų įmonėms didmeninėje ir (arba) mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkose.

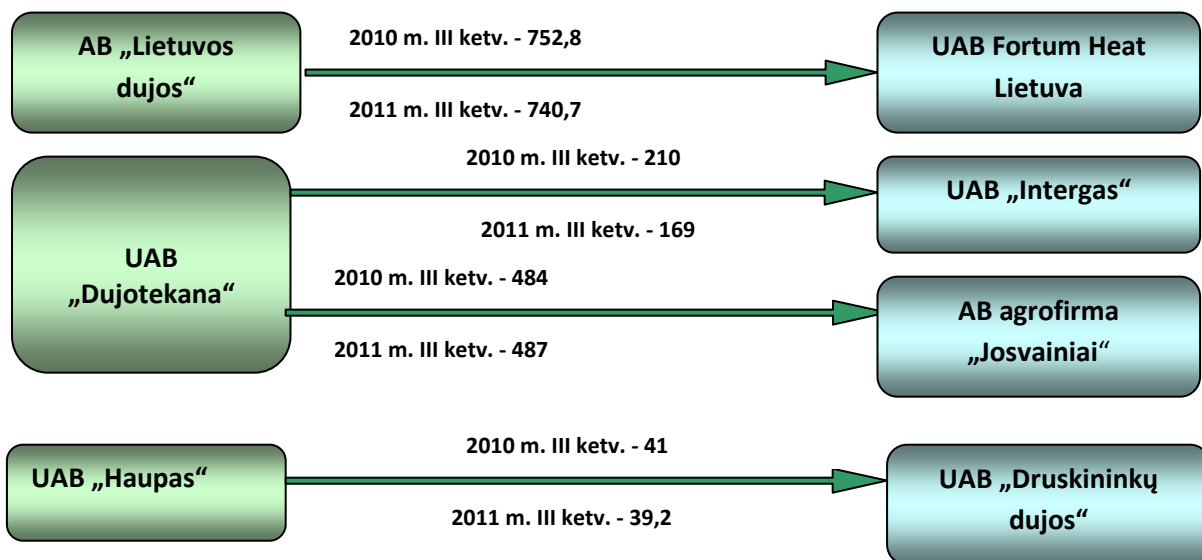
10 lentelė. Licencijuotos gamtinių dujų tiekimo įmonės

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Informacija apie veiklos vykdymą 2011 m. III ketv.
1.	AB „Lietuvos dujos“	Vykdė
2.	AB agrofirma „Josvainiai“	Vykdė
3.	UAB „Prekybos namai Giro“	Nevykdė
4.	UAB „Dujotekana“	Vykdė
5.	Bendra Lietuvos ir Rusijos įmonė UAB „Stella Vitae“	Nevykdė
6.	AB „Achema“	Vykdė
7.	UAB „Intergas“	Vykdė
8.	Lietuvos ir JAV UAB „lteralit“	Nevykdė
9.	UAB „Haupas“	Vykdė
10.	UAB „Druskininkų dujos“	Vykdė
11.	UAB Kauno termofikacijos elektrinė	Nevykdė
12.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Vykdė
13.	UAB „Imlitex“	Nevykdė

4.2. DIDMENINĖ GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKA

Didmeninė gamtinių dujų rinka Lietuvoje yra nežymi. Joje prekyba vyksta tik tarp tų gamtinių dujų įmonių, kurios vykdo skirstymo ir tiekimo veiklas konkrečiuose Lietuvos regionuose. Prekybos tarp didmeninių gamtinių dujų vartotojų nebuvo. 2011 m. III ketv. didmeninėje rinkoje parduota 1,4 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 3,5 proc. arba 0,05 mln. m³ mažiau nei 2010 m. III ketv. (5 pav.) Vertine išraiška tai sudarytų 0,983 mln. Lt arba 41,06 proc. mažiau nei 2010 III ketv.

5 pav. Gamtinių dujų didmeninės rinkos dalyviai ir didmeninėje rinkoje parduoti dujų kiekiai, tūkst. m³

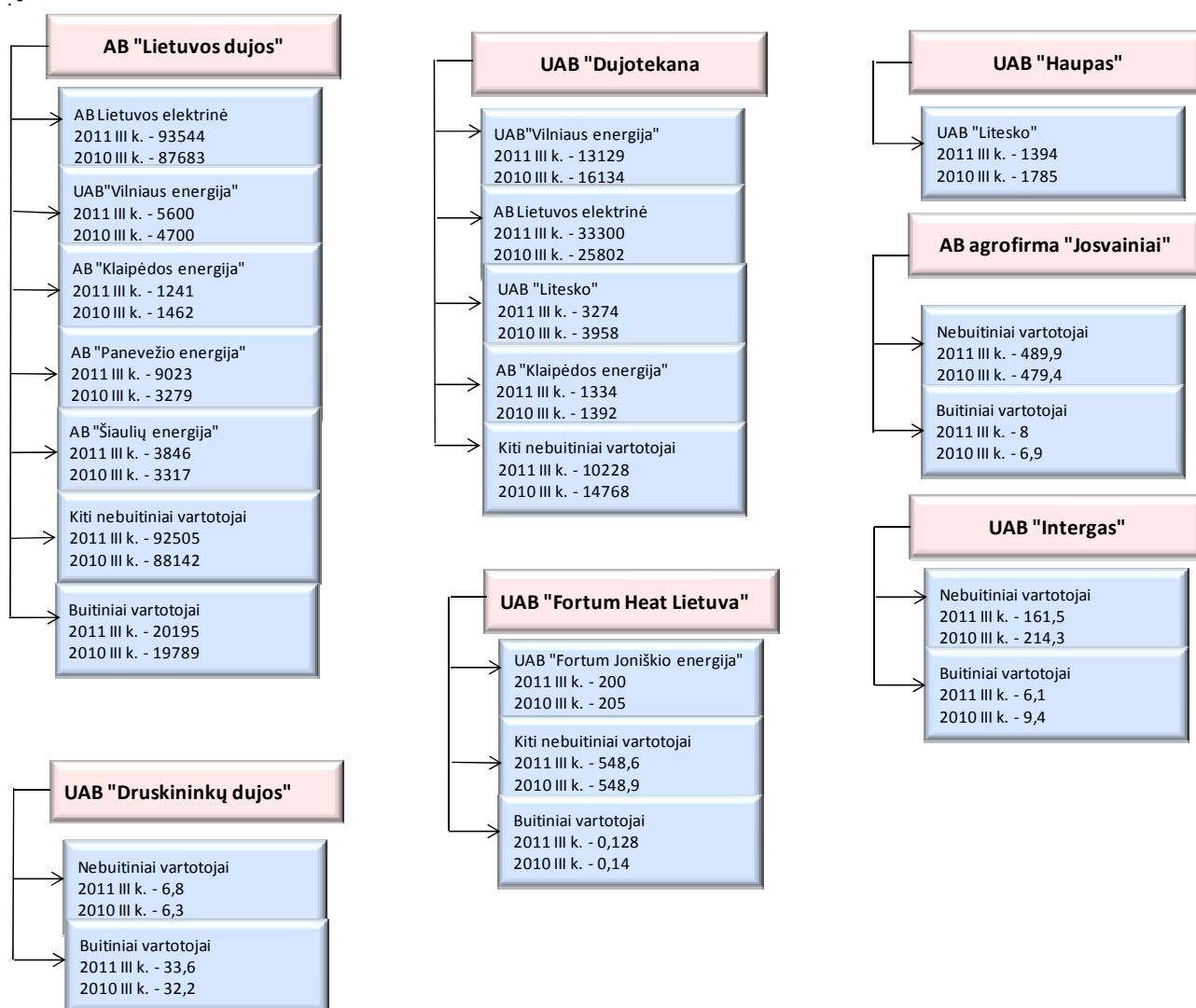

Šaltinis: Komisija

4.3. MAŽMENINĖ GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKA

2011 m. III ketv. Lietuvoje buvo 556 tūkst. gamtinių dujų vartotojų, iš jų 550 tūkst. buitinių ir 6 tūkst. nebutinių vartotojų. Gamtines dujas vartotojams tiekė 7 tiekimo įmonės: AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, UAB „Fortum Joniškio energija“, UAB „Druskininkų dujos“, AB agrofirma „Josvainiai“ bei UAB „Intergas“. 2011 m. III ketv. šalies mažmeninėje dujų tiekimo rinkoje buvo parduota 290,1 mln. m³ dujų, t. y. 6 proc. daugiau nei 2010 m. III ketv. Mažmeninėje dujų tiekimo rinkoje, kaip ir didmeninėje, dominuoja du tiekėjai, kurie turi daugiau negu 5 proc. dujų tiekimo rinkos. Tai AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“. Visos kitos dujų tiekimo įmonės užima vos 0,98 proc. nuo viso parduoto dujų kiekio. Mažmeninėje rinkoje dalyvaujančių Lietuvos dujų įmonių parduodamų dujų kiekiai (rinkos dalys) pateikiami 6 pav.

6 pav. Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra ir mažmeninėje rinkoje parduoti dujų kiekiai, tūkst. m³

Šaltinis: Komisija

Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitinių vartotojų dalis 2011 m. III ketv. sumažėjo iki 6,98 proc. (2010 m. III ketv. – 7,25 proc.). Santykinį šio segmento mažėjimą nulėmė ne buitinių vartotojų nupirktų kiekių mažėjimas, o išaugęs nebutinių vartotojų nupirktas dujų kiekis mažmeninėje tiekimo rinkoje. Atitinkamai nebutinių vartotojų segmentas bendroje mažmeninėje dujų tiekimo rinkoje sudarė 93,02 proc. ir buvo didesnis negu 2010 m. III ketv. (92,75 proc.).

Buitinių vartotojų segmentas:

Gamtines dujas buitiniams vartotojams mažmeninėje tiekimo rinkoje tiekė 5 dujų įmonės. 2011 m. III ketv. buvo 550 tūkst. buitiniai vartotojai ir, palyginus su 2010 m. III ketv., jų skaičius padidėjo 0,18 proc.

Buitiniai vartotojai per 2011 m. III ketv. suvartojo 20,2 mln. m³ dujų, t. y. 2 proc. daugiau negu 2010 m. III ketv. (11 lentelė). Vertine išraiška buitiniai vartotojai 2011 m. III ketv. sumokėjo 3,7 mln. Lt arba 17 proc. daugiau negu 2010 m. III ketv. Išaugusį pajamų iš buitinių vartotojų lygį nulėmė padidėjusi gamtinių dujų importo kaina buitiniams vartotojams.

Buitinių vartotojų pagrindinę segmento dalį 2011 m. III ketv., kaip ir 2010 m. III ketv., užima AB „Lietuvos dujos“, kurios šiems vartotojams patiekia 99,76 proc. visų mažmeninėje rinkoje parduodamų dujų kiekio.

11 lentelė. Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei segmento dalių buitiniams vartotojams palyginimas, tūkst. m³

Tiekėjas	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis, proc.	
	2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.
AB „Lietuvos dujos“	20.195	19.789	2	25.556	21911	17	99,76	99,76
UAB „Fortum Heat Lietuva“	0,128	0,14	-9	0,254	0,24	6	0,00	0,00
UAB „Druskininkų dujos“	33,64	32,23	4	121,08	93,36	30	0,17	0,16
AB agrofirma „Josvainiai“	8	6,9	16	12,2	9,8	24	0,04	0,03
UAB „Intergas“	6,07	9,44	-36	6,439	9,421	-32	0,03	0,05
Iš viso:	20.242,84	19.837,71	2	25.695,97	22.023,82	17	100	100

Nebuitinių vartotojų segmentas:

Nebuitiniams vartotojams gamtines dujas mažmeninėje rinkoje tiekia 7 tiekimo įmonės. Nebuitinių vartotojų skaičius 2011 m. III ketv. sudarė 6 tūkst. ir liko tame pačiame lygyje, kaip ir 2010 m. III ketv.

Nebuitiniai vartotojai per 2011 m. III ketv. nupirko 269,8 mln. m³ dujų, t. y. 6 proc. daugiau negu 2010 m. III ketv. (12 lentelė). Vertine išraiška nebutiniai vartotojai 2011 m. III ketv. už dujas sumokėjo 335,76 mln. Lt arba 37,83 proc. daugiau negu 2010 m. III ketv.

Nebuitinių vartotojų pagrindinę segmento dalį 2011 m. III ketv., kaip ir 2010 m. III ketv., užima AB „Lietuvos dujos“. Tačiau, palyginus su 2010 m. III ketv., nebutinių vartotojų segmento dalis padidėjo nuo 74 iki 76 proc. UAB „Dujotekana“ nebutinių vartotojų segmento dalis sumažėjo 1,7 proc. – nuo 24,44 iki 22,71 proc. UAB „Haupas“ dalis mažmeninėje tiekimo rinkoje sumažėjo 0,2 proc. Kitų dujų tiekėjų užimama segmento nebutiniams vartotojams dalis taip pat mažėjo, tačiau, įvertinus patiektą dujų kiekį absoliutine išraiška, šių įmonių užimama tiekimo nebutiniams vartotojams mažmeninės rinkos dalis yra labai nežymi.

12 lentelė. Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei segmento dalių nebutiniams vartotojams palyginimas, tūkst. m³

Tiekėjas	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis, proc.	
	2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.
AB „Lietuvos dujos“	205.759	188.583	9	255.275	179.686	42,07	76,26	74,28
UAB „Dujotekana“	61.265	62.054	-1	76.438	59.247	29,02	22,71	24,44
UAB „Haupas“	1.394	1.789	-22	1982,18	2.964	-33,13	0,52	0,70
UAB „Fortum Heat Lietuva“	749	754	-1	1124	921	22,04	0,28	0,30
UAB „Druskininkų dujos“	7	6	8	37,81	30	25,36	0,00	0,00
AB agrofirma „Josvainiai“	490	479	2	695,6	549	26,66	0,18	0,19
UAB „Intergas“	161	214	-25	204,87	208	-1,60	0,06	0,08
Iš viso:	269.825	253.880	6	335.757,44	243.606,00	37,83	100	100

Nuo 2007 m. liepos 1 d. visi gamtinių dujų vartotojai yra laisvieji, t. y. gali pasirinkti tiekėją. Norėdami pirkti dujas jie privalo prieš du mėnesius iki kalendorinių metų pradžios dujų tiekimo

įmonei pateikti paraišką. Vartotojas turi iš anksto, ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų iki dujų tiekimo pradžios, pateikti prašymą tiekimo įmonei dėl tiekimo (pirkimo – pardavimo) sutarties sudarymo. Tiekimo įmonė, įvertinusi, ar įmanoma patenkinti prašomą dujų kiekio poreikį, per 14 kalendorinių dienų nuo vartotojo prašymo gavimo dienos praneša vartotojui apie visišką ar dalinį prašomo dujų kiekio patvirtinimą arba atsisakymą patenkinti prašymą. Atsisakymas patenkinti prašymą turi būti objektyvus, nediskriminuojantis ir motyvuotas. Apie atsisakymą patenkinti prašymą turi būti informuojama Komisija.

Nors dujų tiekimo rinka Lietuvoje yra pilnai atverta, tačiau 2011 m. III ketv. vartotojų, keitusių tiekėją mažmeninėje rinkoje, nebuvo.

4.4. Tiekimo veiklos investicijos

Investicijos į gamtinių dujų tiekimo rinką 2011 m. III ketv. sudarė 49 tūkst. Lt, t. y. beveik 2 proc. mažiau nei 2010 m. III ketv., kai buvo investuota 50,04 tūkst. Lt. Investicijos pagal įmones pateiktos 13 lentelėje.

13 lentelė. Gamtinių dujų tiekimo įmonių investicijos, tūkst. Lt.

Tiekėjas	2011 m. III ketv.	2010 m. III ketv.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, proc.
UAB „Fortum Heat Lietuva“	0,041	0,04	0,001	2,5
UAB „Dujotekana“	17	0	17	-
AB „Lietuvos dujos“	32	50	-18	-36,0
Iš viso:	49,04	50,04	-1	-2,0